

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Széchenyi-utca 31. sz. Kassa József utca
kereskedelmi szobában.

HIRDETMENTEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli pauszok
valamint a lap szerelmi részét illető
minden költségek ide intésendők.

Érmentelen levelek csak ismert kassától
fogadjatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár.

Helyben házhoz hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Országos hirdetésor egyezri beiktatásért 5h.
B-lyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilatkozat 4 "asábos patatásért 20 kr.

Művelő vagy reklámot magában foglaló
ajdonság sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Csütörtök, Március 14.

53 szám

A szabadelvűpárt és Tisza Kálmán.

A szabadelvűpárt tegnap értekezletén, a napirendre kitűzött ügyek elintézése után, nagyérdemű nyilatkozatok történtek, melyek alkalmassá arra, hogy a közönség közt Tisza a miniszterelnök visszalépési szándoka felől irányatosan terjesztett híreket végleg megegyeztessék. A hírek, melyek eiránt világra bocsáttak, képviselői körökben egyáltalán nem találtak ugyan hitelt; megegyezés azonban mégis szükséges volt, mert a hírlékek terjesztői arra számítottak, hogy, ha nem is a beavatott politikai köröket, a nagy közönséget tévutra vezethetik a hamis hírekkel. A tárgyat Hegedűs Sándor hozta szóba, aki ismételt, zajos helyeslések által megszokott beszédében, melynek folyamata alatt egymást érték a legmelegebb tüntetések Tisza mellett, a következőket mondta:

Hegedűs Sándor: Bocsánatot kérek, hogy egy a pártot közlő érdeklő dolgot szóba hozok. A közelebbi hetekben, a most folyó nagy vita alatt, a párt annyi összetartást és kitartást tanúsított, oly önértékeléssel és bekezdéssel viselkedett a legalaptalabb vádakkal és lehelytelenül insultusokkal szemben is, hogy semmi kétséget sem hagy fenn az iránt, miszerint tántoríthatatlanul megmarad álláspontján és teljes bizalommal és határozottsággal sorakozik, kipróblált, érdeműs vezére, a ki egyszersmind miniszterelnök, Tisza Kálmán körül. (Hosszantartó lelkes éljenzés és helyeslés.)

De ha valaki mindnyájunkat sokszorosán fölfülmult ügy államférfiúi belátásában, mint személyes önfeloldozásban és a személyes insultusokon és méltatlan bántalmakon való fölfülmelkedésben, az Tisza Kálmán. (Helyeslés.) Sokszor fel-

rázott ő ékesszólásával, sokszor elragadtatott meggyőző okoskodásával és mind találó visszavágásával. De soha ékebben szólt nem volt, mint azon némaságban, melyet az ép oly kicsinyes mint méltatlan vádakkal, ép oly gyerekes, mint illetlen insultusokkal szemben önmagára szabott. (Lelekes éljenzés.) Ez emelte őt most magasra túl ellenfelei fölé, nem csak pártunk, de, megvagyok róla győződve, az egész ország előtt. Bebizonyította, hogy az utca sara, vagy a pillanatnyira felzavart szenvedélyek tájéka hatás nélkül esik vissza hazafiai érdemek által magasra emelt szoboralakjáról. (Lelekes éljenzés és taps.) És ha valami fokozhatta a párt szilárd ragaszkodását hozzá, ez még fokozta, még ellenállhatatlanabbá tette azt. (Általános helyeslés.) Nem csak személyes barátság és egyéni összeköttetés; de a haza jól felfogott és csak pillanatnyira elhomályosított érdeke közt mindnyájukat hozzá és követeltemi lenlünk azt, hogy ő azon a helyen, melyen már annyi érdemet szerzett a haza iránt — ismétlem: azon a helyen — nemcsak a mostani vihar közepette maradjon meg rendületlenül, mint kőszikla épült Pharos; hanem annak lecsillapultával is soká, mert még sok szép és nehéz feladat vár rá, melyeknek megoldására és az ország boldos és biztos vezetésére, tapasztalat szerint, ő a legalkalmasabb és a mint a parlamentben nyilvánosan ki is fejezte, ő ezt a kötelességet ismeri is. Nemesak a parlamentarismus épségben való fentartása, de az ország állandó érdeke is ezt parancsolja neki. (Lelekes éljenzés.) Mint-hogy azonban magunk között vagyunk, nem titkolom, hogy kötelességem — bár e pártunk igen csekély tagja vagyok — de talán éppen azért kijelenteni, miszerint van tudomásom arról, hogy nagy részben rosszakaratú kombinációk és pletykák révén, többekben még kísért olykor-

olykor az az aggodalom, hogy ha nem is most, de valamikor a közel jövőben, elkedvetlenedve, eltáradva, állásáról megválhni szándékszik.

A kik őt jól ismerjük, tudjuk, hogy ezt kötelességérzeténél fogva nem teheti, tudja és ismeri feladatait és a felelősséget, mely alól ki nem vonhatja magát az ország jól felfogott érdekében. Éppen azért egész bizton és bátran értem azt az aggodalmat, melyet nem osztok, de melyet ősmerek; még csak kérdés alakjában sem vetem azt fel; mert az előttem nem kérdés. Csak érintem, mert tudom, — hogy így is teljes megnyugtató nyilatkozatot nyertünk. (Helyeslés.)

Tisza Kálmán miniszterelnök megvallja, hogy a most hallott szavak, s a fogadtatás, a melyben azok részvétel, mélyen megaláztatott. Csak röviden és egyszerűen kíván nyilatkozni, s mindenek előtt kéri a párt tagjait, hogy azon híreket, melyek irányatosan gyártanak s terjesztetnek, s melyek nemcsak rá, hanem felsőbb körök czélzataira is kiterjedtek, egyik irányban se adjanak hitelt.

A mi a dolgot magát illeti, szóló csak azt ismételteti, a mit már a házban is mondott, hogy t. i. kötelességének tekinteti, helyét el nem hagyini (Hosszantartó lelkes éljenzés); de hozzá teszi, hogy ezt nem úgy érti, hogy mindaddig helyén marad, míg a két jogosult tényező, a korona s a képviselőházi többség, őt e helyen megtűri; hanem úgy, — s erre, isten erőt és egészségét ad hozzá, kötelezi is magát (élénk éljenzés) — hogy a míg a két jogosult tényező, mint most, azt hiszi, hogy neki a közügy s a haza érdekében kötelessége helyén kitartani, teljesíteni fogja e kötelességet. (Hosszantartó zajos helyeslés és éljenzés.)

Ezzel az értekezlet, melyen a párt tagjai szokatlanul nagy számban voltak jelen, véget ért.

Hajduvármegye és Arad város ismert feliratát Hódmező-Vásárhely v. sz. kir. város közgyűlése tegnap hosszas vita után egyszerűen tudomásul vette.

Országgyűlés.

Budapest, 1889. márcz. 13.

A képviselőház mai ülését is tulnyomóan a véderőjavaslat 24. és 25. szakaszaiak tárgyalása vette igénybe. Ezt megelőzőleg azonban megejtették a választások, melyek során gróf Teleki Géza háznagyának választott meg, mit a ház élénk éljenzéssel fogadott. Teleki megköszönte a bizalmat és megítélését és elismeréssel emlékezett meg visontai Kovács László, előbbi háznagy érdemeiről, melyek iránti elismerésnek a ház is jegyzőkönyvileg ad kifejezést. — A mezőrendőrségi javaslat tárgyalására kiküldött bizottságba a már közölt jelöltek választottak meg.

E választások megejtése után a regale kártalanítási igény beje entésére kitűzött határidő meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat fogadtatott el, Holld és Hegedűs Sándor módosításaival.

Most következett a véderőjavaslat említett szakaszainak folytatásos tárgyalása, melynek során az ellenzék sorából Papp Elek és Kaas Ivor báró, a többség padjáról Hanibál József beszélt. Papp, hosszadalmas tegegetéseiben érinti a 2-ik szolgálati évet, a nyelvkerdeést és ennek révén gr. Csáky miniszter rendeletét s a felségjogot s végül Szeben megyét a véderőjavaslat ügyében hozott határozatért ildomtalanul apostrophálván, két elnöki figyelemztetést is vont magára.

Kaas azzal kezdte, hogy Lónyay Menyhért emlékének adozott kegyeletos hódolatot; majd Tisza Lajos gróffal személyeskedett méltatlanul; továbbá polemizált Fabiny és Berzeviczy állításával; — apostrophálta a kormányt és többséget és azzal végzte, hogy az ellenzék nem fog „nyelvarúlást” elkövetni. Az ellenzék főképp a szélső, perzse tüntetőleg éljenzte Kaast. Elnök, szómonknak azon állítását, mintha Tisza Lajos gróf ököllel fe-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Lascardiane.

Irta: R. P. O.

Már régi a történet,
De mindig új marad,
S kit épen ére, sz. ve
Bujában megszokadi
Heine

Diane, az ünneplés és körülrajongott szép asszony elegáns bouidoirjába lépünk. A berendezés nagyszabású, a falakat rózsaszín selyemre himzett arabeskek futják végig; a mennyezet aranyozott alapján, itt-ott máveszi gipsz relief emelkedik ki ékesen, a carrarrai márvány-kandalló felett, melyben élénken pattogó hasabok égnek, óriási nagy tűkör, gazdag bronz keretben, — előtte egy nagynevű máveszi bronz csoportja, mely a ridike elablását ábrázolja, a gazdag redőzetű függönyök és a nehéz gobelin portierek dusan hullanak alá a szőnyegezett padlózatra, magas, nagy levelű pálmák alatt támlányok, kerevetek és puffok selyme és fekete ében fája fénylik, vannak, kik a lakás berendezésből a tulajdonos egyéniségét következtetik; ez a fényűzésével, élénk színeivel gyönyörködtető terem csakugyan a fiatal szép nő tulesapongó, eleven és vidor kedélyére és fellete jóízűsére vallott. Diane szép és vigkedélyű volt, minden mozdulatán megnevezhetetlen kellem és előkelőség harmoniája. Nyulánk, magas alak, kecses fején szőke szép hajfonatát a vállait érintve vannak feltűzve, a homlokára leomló hajfodrozat, bősos keretű képez kedves arcához, melyet a mosolygó hamiskás barna nagy szemek tesznek felette csábítóvá. Ott ül a pianino előtt és kelle mes hangja ellenállhatatlan varázsával énekl:

„Szeretünk és epedünk
Mig ifju a vérünk
Szeretünk, epedünk stb.

Az ajtó függőnye szétválnak, és egy megnyerő, szép külsejű fiatal ember kifogástalan

mag-tartást árulva el, könnyed, nesztelen léptekkel közeledik a szép asszony felé, amint mellé ért, mohón szenvedélyes csókot nyomot az illatos szép szőke fonatokra.

— Jenő! de mennyire megijesztett, kiáltá fel a nő s nyomban nagy kacagása rezegetté meg a terem levegőjét.

Diane bájos lénye teljes szeretetreméltóságával megfogta a fiatal ember kezét s oda ült vele a kerevetre.

— Beszéljen, szép Apollóm, mi hírvan a városban, van-e friss pletyka? tudja, hogy ez mindig felvilágyozza az asszonyokat.

A fiatal ember arcán, aki oly bensőséggel, szerelmes szíve odaadással csodálta a szép nőt, hirtelen kellemetlen érzés vonult végig.

Mit törődöm én a világgal, számomra a végtelen mindenség önben összpontosul.

— Már megint mereng maga idealista? Tudja pedig, hogy ezt nem szeretem. — Látja édes Apolló, maga igazán pompás fin, de túlságosan szentimentális, akár csak egy multszázadbeli terjengős regény.

— Mit tehetek róla, ha örültem szeretem. — Hiszen én is szeretem.

Szeret, de nálamnál többe becsüli a csillogó világot, melynek hízelgő elismeréséért képes volna egész életét odaáldozni. Pedig egykoron befogja látni, hogy az a világ, amely őt ifjúságában és szépsége teljességében ünnepli és körülrajongja, nagyon hálátlan az az idő folyása alatt.

— Nem szép magától, hogy a vénségre emlékeztet. Tudnia kell: ez az asszonyok megdöbbentő kegyetlen réme.

— Diane, hagyja el ezt a divans, ezt a felületes világot, fogadjja el cserébe azt az odaadó, igaz hű szívet, mely minden dobbasával az ön nevét hangoztatja. Ugy szeretem, szívesen áldoznám oda minden csepp véremet az ön boldogításának. Oh! ha ön csakugyan az enyém volna... Oh! higgye meg, hős tettekre képesítene ez a tudat. Hát mondja Diane, többet ér a léha világban való rüdegy ragyogás, mint az a

szív, melyben az ön iránti imádat egy szent és változatlan cultust alapított?

— Ugyan már megint újra kezdjük a régi nótát! Mindjárt megharagszom, kiáltá fel Diane nevetve s hamis barna szemével soká tekintett az ifju melábus nagy fekete szeméibe.

— Tudom, hogy szeret. — kezdte egy kis szünet után, míg ellenállhatatlan bübájjal az ifju átfonta szép karjával, ölébe ülve, — de látja én nem mehetek férjhez Nem bizony, mert Lascard báró kegyetlen végredeletem nem enged meg. Most, a midőn nevét viselem, 60,000 frt. az évi jövedelem, melyest férjhez megyek, végkielégítésül összesen egy évi jövedelmemet kapom meg. Hogy örülnek ezen, azok a galád és rossz szívű rokonok, a kik sohasem tudták elfelejteni férjem óriási vétkét, hogy mesaliancort követett el. Aztán meg olyan jól érzem ám magamat a gazdagság közepette; ha meghaltatnám az ön esztelen óhaját, hát bizony nagyon furcsa élet kezdődne számomra, kettőnk jövedelme nem lenne ki annyit, mint a manynyit most cselélségemnek fizetek. Ugy-e megért, édes jó barátom... No, meg aztán bevallom, a rangot sem szeretném elveszíteni, s a társadalomban valóban kivívott valóban fényes állásomat... Képzeli; én csak egyszerű eredetű nő vagyok, atyám, Lascard báró gazdasztizte volt; képzelenő, regényestermészeti valék mindig, tudtam, hogy szép valék és hiuményeim messze fencsapoktak. Az öreg báró nagyon szerette atyámat, sokszor jött házukba; agglegény volt, azt beszélték róla, hogy hajdanta nagy szerepet játszott a mágns vífágban, hol keserű csalódások érték, s azért kerülte az embereket s kereste a magányt. A végezet pedig oly különös, igazán olyan rejtélyes... vakmerő álmaim beteljesültek; egy szép napon Lascard báróné valék. A kedves öreg oly jó ember volt. Oh! higgye meg, imádozt... biztosítom, a tenyerén hordott. Négy évi esendes házasságunk után elköltöztünk örökre egy jobb világba a szegény. A gyász év letelte után felkerestem a nagy világot, gazdag, szép ifju valék, nem valami nagy harezba kerül, megnyernem részemre

azt a magasabb társadalmat, amely arcózt firtortiva fogadta az egykori gazdatiszt leányát. Hamarosan győzedelmeskedtem a két vérték telett és ma a világ a szó teljes értelmében ünneplés és tömjénez előttem. Ah! tudja, csak akarni kell, s minden megy...

Az ifju kibontakozott az ölelő karok közül s fejét lehorgaszta — szánalmas sóhajjal mondá:

— Nagyon szerencsétlen vagyok, nem szeret, nem is szeretett soha! Vagy szerelmnek nevezni azt, amit irántam érez? szerelem az, mit nyíltan nem mer beismerni a világ előtt, amiért retteg; mert ha köztudomásu dologgá válnék, jó hírnevét kockáztatná. Nem szeret... és én a legszánalmasabb szerepet játszom, mint titkos szeretője. Oh! bár sohasem ismertem volna meg! Ha tudná, minő égető gyötrelmeket állok ki naponta, midőn tudom, hogy ott mulat abban a csillogó világban, a melybe, ha én becsapászném is magamat, csak a tolakodók számára véteném, s felvállról néznének; — ott ragyog ön, ott mosolyog ön, ott sugárzik ön, azoké egészen s előtűnik szégyenli beismerni ismeretségünket, s dolyfős mosolyával emlékeztetne rá, hogy nem tartozom közéjük, mert ezem és munkám után kell megélnem s a végzett nem ruházott fel a kiváltságos születés fényes előnyével.

— Maga igazán hőbortos, nagyon különös ember! Más az ön helyzetében nagyon is boldognak éreznem magát, ha azt éri el egy nőnél, amit ön elért. Higgye meg, aggodalomba ejt tul-ságos nagy szerelmével, még utóljára is kompromittálni fog. Tanuljon fiatal ember, egy férfi addig játsza a heves szerelmeit, addig kísérje égő, lángoló tekintetével a nőt, mig az őt észrevette, mig a szeme megakadt rajta, s ha észrevette, folytassa addig, mig teljesen megnyerte; de aztán egy illetendő és lovagiasan gondolkozásu férfi kerülni fogja a nyilvánosság előtt a nőt, kit semmi áron sem szabad rossz hírbe hoznia; a furfangos és szkeptikus világot félre kell vezetni... Ugy, ugy édes barátom, csak ily uton-módon szerethetjük egymást.

(Vége köv.)

nyezetett volna valakit, mint valótlant vizsgálást.

Végül Tisza Lajos gr. szólalt fel személyes kérdésben és Kaasnak azon vádját, mintha Deák párti miniszter korában azt mondta volna egy képviselőnek hogy „nekünk semmi sem kell”, rágalomnak nyilvánította, mert szülői komolyan és oly értelemben, mint Kaas insinüálja, soha senkinek sem mondott. Tisza Lajos gr. felhívta az ellenzék, említsen csak egy példát is arra, hogy szülői, miniszter korában valakinek igazságtalan és részrehajló kedvezményeket juttatott volna. Az ellenzék a felhívásra néma maradt. — Kaas rövid replicája után, melyben elismerte, hogy ő nem állította azt, mintha Tisza Lajos a kérdéses állítást komolyan tette volna, az ülés véget ért.

Külföld.

Az angolok előkészületei. Az angol kormány bizalommal tekint egy eshetőséges háborúra, jöjjék az angol hadsereg és tengerészet erősítésére csak most hoztak újabb határozatot, mely azt mutatja, hogy a hadsereg fölszerelése épen nem teljes. Az angol alsóház tegnapi ülésén Stanhope hadügyminiszter az ismert hadügyi költségvetést fejtegette s kijelenté, hogy intézkedéseket tesznek 150—160,000 ember sűrűs mozgósítására. A birodalom minden kikötője tíz nap alatt tengerelattal elártható az erődítvények építésétől, de a stratégiailag fontos pontokon, szükség esetén, elánczolt tábortakat fognak létesíteni.

A szerbiai események.

(P. C.) Majdnem valamennyi lap a legbehatóbban foglalkozik a szerb eseményekkel s az ottani, valamint az egész balkánfélszigeti viszonyok igen komolyan itéltetnek meg. Így a többiek közt a „Pesti Napló” egy öthasábos levelet közöl Belgrádból, mely nem kisebb hírt tartalmaz annál, hogy Milán királyt egy palota forradalom fosztotta volna meg trónjától. Rendes levelezőnk erről mit sem közölhet; az a szomszédországbeli állapotokat a legmegnyugtatóbb álláspontról fogja fel. Ezen események nagy és megszeléhető főtosságra való tekintettel helyet adunk egy második tudósító nyilatkozatának, már azért is, hogy különösen megemlítsük azt az érdekes passzust, mely szerint Milán király anyagi helyzetét illetőleg egészen nyugodtnak érzi magát, ha a szerb állam által fizetendő apanage nem lenne elég, vagy azt éppen megvonnák tőle, akkor másfelől talál megfelelő compensatiót.

Rendes tudósítónk levele így szól: „A regenség hitevése nem zavarta meg az itt s az ország belsejében uralkodó nyugalmat s az egészen Riszties és Milán király közt megállapított program szerint ment végbe. A király lemondási nyilatkozatát a regenség proclamatója követte s ma közétetett a hadsereghez intézett királyi üzenet, melyben bucsut vesz a király a csapatoktól s felszólítja őket, hogy az eddig iránta tanúsított hűséget és ragaszkodást vigyék át fiára is.

Az új kormánygépezet már el is kezdett működni. Tausanovic belügyminiszter köriratot intézett a prefektusokhoz, felhíván őket, hogy a törvényekkel részrehajthatatlannal bánjanak. A kormány, mondja a miniszter, magatartásának irányadójaul az alkotmány szigorú tiszteletét tekinti s ezt megköveteli a kormány közegetől is. Radicális körökben elvannak ragadtatva, hogy tisztán radicalis cabinet alakítottatott, — kevésbé elégedettek a liberálisok; igaz, — hogy a három regens a liberális pártához tartozik, de őket nem tartják eléggének. — hogy kiegyenlítették a kudarc, melyet az által vallottak, hogy egyetlen pártfelek sem kaptak tárcát. Pártgyűlést is hirdettek a liberálisok márczius 17-ére Belgrádba, hogy jövendő magatartásukra nézve határozzanak. Ez az egyetlen tény bizonyítja, hogy mily kevésbé alapos a szkupstina legközelebb leendő összehívásáról szóló hír. Riszties ur épp e tekintetben nem szeretne semmit sem elharmarkolni. Az is lehetséges, hogy mindenkéltől az államhivatalnokok purificatiója esz közöltetik liberális szellemben s csak azután tűzik ki a szkupstina új választásokat Riszties ur és oolégája Belimarkovics ismerik ezt a methodust és alkalmazni is fogják ismét.

A mi Natália a királynét illeti, biztositatom önöket hogy az ő visszatérte egyhamar nem fog megtörténni. Érdekében van a regensségeknek, hogy Kecso asszonyság még sokáig, legalább a fiatal király nagykorú ágáig ne jöjjön Be grádba. De ez nem zárja ki egy ruszoni politika inaugurálását. Natália és a számuizott metropolita nélkül is jól ismerik Belgrádot az utat, mely Pétervárra vezet s a béni kabinet bizonyára csakhamar tisztában lesz, hogy mily magatartást kelljen követnie. Mindenesetre Bosznia lesz a próbakő; ha ott emissáriusok tűnnek fel, tudni fogják, ki küldte őket oda.”

Másik tudósítónk levele így szól: Riszties ur a leghatározottabban kijelentette Milán király előtt, hogy rövid időre nem fogadhatja el a regensséget, mert ez

sem adna neki elég tekintélyt. Erre határozta el magát a király, ki kezdetben csak néhány havi távozást tervezett, végleg leköszönni. Ezt annyival szívesebben tette, mert a döntő pillanatban lényeges segélyére volt a pénzügyi helyzet, mely épen nem örüvendes. A skuptsina kétségtelenül meg fog szavazni az exkirály részére egy életfogytig meghatározott apanagét; de jól lehet, kötelességet vállalt erre nézve a regensség a királlyal szemben, ez mégis elég óvatos volt, mert pénzbeli jövője másfelől is biztosítva van. Milánnak második főtétele Natália exkirálynét illeti. A regensék megígérték, hogy fenntartják a visszatérési tilalmat. Milán úgy vélte, hogy e tekintetben megtett minden elővigyázati intézkedést. Protios és Belimarkovics regensék is személyes ellenségei a számuizott királynőnek. Itt mégis azt hiszik, hogy öket ketten is csak nehezen fognak ellenállítani egy ily értelmű kívánságnak. Ristic magatartása kérdéses. Kecso asszonyság egyelőre Bukarestben fog lakni. És ha tán megbetegeznék a kiskorú király, ki sem fogja megakadályozni az anyát, hogy egyetlen fiának kórágályához siessen és anyai kötelességeit teljesítse.

A debreczen-füzes-abonyi vasut.

A debreczen-f-abonyi vasut ügye mind-egyre közelebb jut azon időponthoz, melyben az építés megkezdhető lesz. — Csávolszky Lajos orsz. képviselő, a vasut tervezője és engedélyese lankadatlan szorgalommal buzgókodik az utolsó, — már nem nagy — akadályok elhárításán, ami reményelhetőleg igen rövid idő múlva sikerülni is fog. — Különben a vasut létrejövetele már most is teljesen biztosnak tekinthető.

Ezen ügyben Csávolszky L. f. hó 10-én Egerben járt Szederkényi Nándor egri orsz. képvis. társaságában, oly czéllal hogy az egri közönséget a debreczen-füzes-abonyi vasut ügyének előhaladásáról tüztesen tájékozza. s Eger városát a nagyfontosságú vállalat érdekében megnyerje. Jöveteléről tehát Eger város h. polgármesterét, eleve azon kéréssel értesítette, hogy a város érdekeltségét a kérdéses ügyben, értekezletre hívja egybe.

Az értekezlet, melyen Eger minden rendű, rangu érdeklődő közönsége, megjelent vasárnap tartatott meg s ott Csávolszky Lajos — mint az „Eger” című lapból olvassuk — az egybegyűlteket által fesszült figyelemmel kísért, érdekes előadásban ismertette a debreczen-füzes-abonyi vasut építésének eszméjének keletkezését, a terv létesítéséről kifejtett fázadalmait, annak útjába gördülő akadályok elhárítását s ama nehéz küzdelmeket, melyeket az ellenkező áramlatokkal megvívnia kényserült. Mindezeket azonban, esüggédést nem ismerő szívós kitartás mellett oly sikerrel, hogy a debreczen-füzes-abonyi vasut létrejövetelét ma már teljesen biztositottnak tekintetjük. Szólv. nagyérdemű előadása folyamán e vasutvonal iránti érdekeltségéről nyilatkozva, kiváló elismeréssel emlékezik meg az egri mélt. főkapitánról, mely, e vasut létrehozása által, közgazdasági érdekeinek rendkívül emelkedését azonnal belátva, egy percig sem habozott e vasutvonal létrehozatalának biztositásához a legnagyobb mérvű ádozatkészséggel járulni. De a káptalan mellett arányos ádozatkészséggel nem maradt hátra a több érdekeltség sem, minek folytán a vasut ügye ma már oda fejlődött, hogy a debreczen-füzes-abonyi vasut kiépítésére vonatkozó szerződés az építési vállalkozókkal e napokban megkötethetett s mihelyt a tiszai hidra s némely, a kormány hatáskörébe tartozó intézkedésekre nézve, a megállapodások s engedélyek rövid időn befejezettek, az építés megkezdésének többé semmi akadály nem áll útjában.

A vasut kiépítésére előirányzott, s szerződésileg is megállapított költségek immár legnagyobb részben biztositva vannak. A hiány mindössze is csupán mintegy 100,000 frt, mely összeg azonban a még eddig nem nyilatkozott érdekeltségek részéről minden valószínűség szerint remélhető ajánlatok által, a legközelebbi idő alatt teljesen föfizetni fog, még pedig annál inkább, mert e vasutvonalnak nagy jelentőségéből kétségtelenül következtethető jövedelmessége a befektetett tőkének biztositó elhelyezésére nézve teljes garanciát nyújt.

E még eddigéig nem nyilatkozott érdekeltségek sorába tartozik Eger városa is. Szólv. nagy elismeréssel s lelkesült díszretek kíséretében emelve ki Eger városnak ez ügy iránt eddigéig is tanúsított nagy hatású erkölcsi támogatását, meggyőző érvekkel fejté ki ama félreismertetlen előnyöket, melyeket a létesítendő debreczen-füzes-abonyi vasut Egernek nyújt, s végül felhívta az értekezletet, hasson oda, hogy Egerváros polgársága, a képviselőtestület útján, a vasut kiépítési költségeihez legalább 10,000 frt értékű részvény megszavazásával, s aláírásával járuljon.

Polonkay Endre, ügyvéd, s Szederkényi Nándor, Egerváros országos képviselője meleg hangú szavakban ajánlották Csávolszky előterjesztését az értekezlet figyelmébe. Az értekezlet közlekedéssel fogadta az előterjesztést, s végül Grónai Sándor h. polgármagy főlkérte Csávolszky Lajos országgyűlési képviselőt, hogy annak értelmében a legkö-

zelebbi városi közgyűlés elé írásbeli javaslatot terjesszen be, mire most nevezett országgyűlési képviselő késznek nyilatkozott.

Napi hírek.

— **Halálozás.** Mély megrendítő csapás érte lapunk szerkesztőjét Vértesi Arnoldot. Forrón szeretett neje 32 éves korában házassága 15-ik évében az éjjel meghalt. Oriási és pótolhatatlan az a veszteség, a mi hazánk kitünő és legmunkásabb iróját érte, mert oly lángoló imádott hitvesét és gyermekeinek oly gyöngéd, odaadó anyját veszítette el, hogy e veszteség kevésbé költői lelket is mélyen megrendítene. Soha nő még több költészettel nem aranyozta be édes otthonát, férje lelkületét, mint szerkesztőnk elhunyt neje, ki még mint ifjú leánya, alig ösmerve az életet, már 17 éves korában állott oltár elé férje karján. Gyermekek kedélye, édes szerelme, és páratlanul nemes lelke holta napjáig nem vesztett zománczából, de sőt nap nap után fényesebb ragyogóbb lett, a mint a családi tüzhelyet a gyermekek pajkos kacajja is vidámitotta. Valóban idylli, költői volt az a családi élet, mely a Vértesi otthonát páratlanná tette. A férj megértette nejét, a nő férjét; a férj gyöngédsége, ihletszerű előzékenysége csak viszonzás volt azért a boldogsáért, a melylyel az imádott hitves minden napot, minden órát, minden percet értékesé, felejtethetlenné tudott tenni. Hiu vágyak, kicsinyes multságok, emberi gyarlóságok sohasem zavarták meg a páros életet. Vértésiné még társaságokba, emberek közé is alig-alig kívánczolt. Egyedüli örömet, egyedüli multságát, boldogságát otthon találta az ő Arnoldja közelében és genialis gyermekei között, kiknek nemcsak parancsoló, nevelő édesanyja volt, de valósággal játszótársuk, kiknek meséket mondott el, s meséit hallgatta meg, s kikkel reggeltől estéig együtt játszadozott. Meleg szívvel, érző lélekkel, okos fejével tudott hozzátérni férjénél ez iró lelkületéhez, kinek pressimissussát, ha az utóbbi időben már kevesebbet emlegettek, csak neki köszönhető, ki bájos mosolylyal, kérő szóval olyan szépen tudott kegyelmet könyörögni egyik másik novella hős életeért. A fájdalommal siratott elhunyt Kukulay János fővárosi tekintélyes biztossági tagnak volt leánya s körülbelül tizenegy éve, hogy Debreczenben élt. Már évek óta betegeskedett s tudóbántalmi aggasztották környeztetét, s a betegét magát is, ki megtört szemeit kis gyermekeire függesztve, reszkette gondolt arra, hogy a hálál magvát hordja magában, mely kora ifjúságában ragadja ki az élők sorából. A betegség hónapok óta mind nagyobb erővel rohanta meg, s lapuk szerkesztőjét néha heteken át sem láthatuk a munka asztala mellett, mert szerető neje beteg ágyát őrizte éjjel nappal. Dr. Popper Alajos orvos lelkiismeretes fáradozása a pusztító betegséggel szemben hába való volt, — s a mit már hetek óta várnival-hetett az éj folyamán bekövetkezett: meghalt. A kis család lesujtva állja körül a leszeretettebb nő holttestét, s mi a szerkesztőség tagjai együtt siratják kedves gazdánkkal az ő nagy veszteségét, s fájdalomunk igaz, mely és kifejezhetetlen. Velünk együtt bönynyal Debreczen városában, széles országban mindenütt, hol a Vértesi nevét szeretettel említik részvétet fog kelteni a halálest, melyről a következő gyászjelentés adatott ki:

Vértesi Arnold, mint férj, valamint gyermekei: Kornél, Jenő és Margit; Kukulay János és neje szül. Duday Jozefa ánt szülők; Kukulay Béla és neje Róser Katalin, mint testvér, bánattól megtört szívvel tudatják, az imádott nő, anya, leány és egyetlen nővérnek: VÉRTESI ARNOLDNÉ született Kukulay Annának, hosszas szenvedés után,

élt 32-ik, boldog házasságának 15-ik évében, folyó hó 13-án, esteli 11 órakor történt esendes elhunytát. —

A boldogultnak földi maradványai f. hó 16-án, d. u. 3 órakor fognak a hatvan-utcai 1577/78. sz. Koszorús félé háztól a róm. kath. egyház szertartásai szerint a szentanna-utcai temetőben örök nyugalomra tetetni. — Az engesztelő szent-mise áldozat hétfőn reggel 9 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Mely végtisztességet re rokonainkat és ösmereinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1889. Márczius 14. Aldott legyen emléke!

— **Marcius 15.** Polgártársak! 1848. Márczius 15-ike örök időkre nevezetes emlékü nap lesz Magyarország történetében. A szabadság, egyenlőség s testvériség szent eszméi, a polgári s valási tekintetben való egyenlőség, a magyar nemzeti nyelv, a saját szabadság ekkor ülték nálunk diadalukat. Ezen és több más dolgok teszik elfelejtethetlen nevezetességűvé 1848. Márczius 15-ét a magyar nemzetre nézve s méltóvá arra, hogy igaz kegyelettel ünnepelje azt meg minden magyar ember. Feltehat Debreczen város lelkes, hazafias polgársága! Ünnepeljük meg Márczius 15-ét szívvel, lélekkel, igaz honfiumi érzelmekkel, ünnepeljük fényvel és méltósággal, mint ez illik a haza hű polgáraihoz. Eljen a haza! — Az ünnepély tárgysorozata a következő: 1. Szakasz. 1. Gyülekezés a főiskola előtt fél két órakor. 2. Kivonulás a honvéd sirokhoz a következő sorrendben: Tüzoltó egyesület s zenekara. Egyművés honvédek. Főiskolai ifjúsági egyesület. Torna egyesület. Függetlenség kör. Szabadelyű kör. Iparos kör. Iparos ifjúsági egyesület. Csizmadia társulat. Csizmadia ifjúsági egyesület. Pinczer egyesület. Egyéb egyesület s a nagy közönség. 3. Apoteosis, éneki a főiskolai énekkar. 4. Szavaltat. Tóth József esk. felügyelőtől. 5. Talpra magyar. Eneki a főiskolai énekkar. 6. Emlékezésed, Daróczy Elek 3 jh. től. 7. Hymnus. Eneki a főiskolai énekkar. 8. Szakasz. 8. Bevonulás a fentebbi sorrendben. 9. „Marseillaise.” Eneki a főiskolai énekkar. 10. Szavaltat. Mészáros Lajos 3. th. től. 11. Szózat. Eneki a főiskolai énekkar. Debreczen 1889. Márczius 12. A rendező bizottság.

A „Kereskedő” ifjak önképző egyesülete által saját helyiségében (nagytemplom tér) Csanak ház rendezendő Márczius 15-iki ünnepély sorrendben. 1. „Hymnus”, előadja az egyesület dalköre. 2. „Alkalmi felolvasás”, Dr. Bayer Ferencz ur, a ker. akad. igazgatója által. 3. „Eskü” költemény Ábrányiától, szavalja Hajdu István ur. 4. „Három színű zászló” Hubertől, előadja az egyesület dalköre. 5. „Bucus” költemény Báro Lőtvöstől, szavalja Ginzyer Sándor ur. „Előre” költemény Tóth Kálmántól, szavalja Lóndesz Elek ur. 7. „Szózat” előadja az egyesület dalköre. Az ünnepélyen az egyesületi tagokon kívül azoknak vendégek és a hölgyközönség is szívesen látatik. Kezdeté este 8 és fél órakor.

Meghívó. A debreczeni iparoskör a márczius 15-iki hazafias ünnepélyen saját lobogója alatt testületileg vesz részt s ebből kifolyólag az iparoskör tagjai tisztelettel felkérletnek, hogy ezen ünnepélyre minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. — Gyülekezés az iparoskör helyiségében délutáni 1 és fél órakor.

Honvéd bál. A debr. 1848/9-iki honvéd egyesület f. hó 15-én a „Korona” szaloda termében zártkörű táncszertélyt rendez. A multság tiszta jóvedelme a 13 honvéd egyen ruházata fordítatik. Bizonyos hogy a honvéd bál látogatottabb lesz az idén, mint a múlt években volt.

A színházban este díszelőadás lesz, a mikor részben leszállított helyárrakkal, bérletszünetben „Bánkban” kerül színpad. A címszerepet Mándoki Béla játssa. Molnár László pedig alkalmi verset szaval.

Óriási babérkoszorú látható Csáthy Károly könyvkereskedésének kirakatában. A koszorut egy derék honleány Szirmainé Mészáros Jusztina készítette és ajándékozta a rendező biztosságnak. A „Kegelet” temetkezési intézet csinos érc babérkoszorut fog a hősök sírkövére helyezni.

Társasvacsora lesz holnap este 8 órakor Papp György urnak „Kis Pipa” című jóhírműü vendégüljében. Itt gyül össze a hazafias szokásos bankettre a rendező biztosság.

Boldogult Nagy Pál tanár siremlékére özv. Hegyi Mihályné 6 nagysága 2 főt, dr. Bihari Mór és dr. Fried Vilmos urak Buda pestről 5—5 frot küldtek hozzám. Fogadják ezért köszönetünket. Debreczen 1889 márcz. 14. Tüdös János gym. igazgató.

A kereskedő társulat táncvigalma. — szombatn este tartatik meg a „Bika” dísz termében. A sikerültnek ígérkező multságára ismételtelen felhívjuk az intelligens közönség figyelmét.

Megégett leány. Csordás Rozália 14 éves cseléd a Buzai féle ujosztásu tanyáján petróleummal tüzet akart gyújtani, megégett Most a közkórházban ápolják.

A felolvasó körben tegnap igen számos, leginkább hűgyekből álló közönség előtt Dr. Kardos Samu ügyvéd olvasott fel „Látogatás az örültek házában.” Erdekfeszítően írta le a lipótmezei táblodyában az üldözési mániában szenvedő szerencsétlen elmebetegnek észlelt meggyűléseit. A felolvasást élénk tetszéssel fogadta a halgatóság.

Köszönetnyilvánítás. Az „Iparegyesületi takarékos és hitelintézet” tek. közgyűlése által a Fröbel gyermekert-egylet részére megszavazott és hozzájutott 5 frt adományért az egylet nevében hálás köszönetem nyilvánított. Varga Daimy Teréz elnök.

A kik katonatisztek akarnak lenni, azok számára az 1889/90 dik tanév kezdetével a cs. és kir. katonai nevelő intézetben körülbelül 250 egész és fél ingyenes állami és fizető helyüresedik meg, melyeknek betöltésére pályázat hirdetik. A megüresedett helyek a következők: 30 katonai árva házában 170 I. osztályú katonai alreál intézetben 30 III. osztályú katonai alreál intézetben 20 I. a bécsehelyi katonai intézetben és bécsi technikai akadémiában. A felvételi követelmények közül mint legfontosabbakat említjük fel, a részletek illetőleg a rendeletek bármely könyvtárából megismerhetők meg. A legfőbb feltételek a következők: 1. magyar állam polgárság, 2. testi alkalmatlanság, 3. kello erkölcsi magaviselet, 4. életkor, még pedig az alreál iskola I. osztályában 10-től 14 évig, az alreál iskola III. oszt. 12-től 14 évig, az akadémia I. osztályában 17-20 évig, ezen életkoron alul vagy felül nem vétetik senki fel; az életkor pedig szeptember 1-től számít. 5. Kello előképzettség, az előirt osztályok jó eredménytel, való végzése, nevezetesen az alreál I. osztályára nézve 4-5 elemi osztály; III. osztályára nézve egy közép tanoda (gymn. reál.) II. osztály az akadémia I. osztályára nézve teljes közép tanoda (gymn. reál.) elvégzése. 6. Minden tanév kezdetén 14 frt. tandíj fizetendő. A fél vagy egész ingyenes állami helyre csak katonai tiszt, udvari állami tisztviselő fia tarthatnak igényt. Mindenki tartozik felvételi vizsgát tenni. Az alreál iskola I. osztályába jelentkezők a felvételi vizsgát anyanyelvükön tehetik le, a német nyelv nem tudása nem zárja ki a felvételt. Ezen iskola többi osztályában is a felvételi vizsgát szinte az anyanyelvükön tehetik le, de a német nyelv tudása legalább annyira kívánatik meg, hogy az oktatást megérthessék és kelloleg kísérhessék. A főreál iskolában és akadémiában a felvételi vizsgát németül kell letenni. A felvételi kérvényekhez csatoltassanak: 1. kereszt (születési levél) 2. a testi alkalmatlanságra vonatkozó orvosi bizonyítvány 3. az utolsó iskolai bizonyítvány és az egész tanévről szóló osztályi bizonyítvány, 4. illetőségi bizonyítvány. Fizető helyekre tekintettel az üresedésbe jött létszámra, minden állampolgár fia felvétetik ki a fensorolt körülményeknek megfelelően, ezek tartoznak évenként a reál iskolában 400; az akadémiában 800 frt. ellátási összegtel fél évi részletekben előre az intézet parancsnokságnak fizetni.

Köszönet. Rokonaink és jóbarátaink fogadják hálás köszönetünket kedves kis fiam temetésén való szives megjelenésükért és a nyújtott vizsgatálasért. Özv. Horog József gyermekeim nevében is.

Végtárgyalás. A debr. kir. törvényszék büntető osztályának holnap, azaz pénteken érdekes végtárgyalása lesz. A vádlott Sz. Nagy Sándor nádudvari lakos, aki két társát utazás közben agyonverte. Nehezíti a bünességekényt, hogy az áldozatok a tett színhelyén kutyák által marattak szét. A tárgyalásra 23 személy van beidézve s vádlott hivatalból kirendelt védője Dr. Popper Mór lesz.

Trefás purim estély tartatik vasárnap este a „Fröhner” kávéházban.

Nepesedés. Debreczenben márcz. 3-tól márcz. 9-ig terjedő héten született az ev. ref. egyházközségben (308-345 anyakönyvi tétel) élve 22 fiu, 16 leány-28. (34 törvényes, 4 törvénytelen.) Egybekelt 1 pár. Róm. kath. (59-67 anyak, tétel) élve 3 fiu, 6 leány-9. (7 törvényes, 2 törvénytelen.) Ág. hitv. ev. (7 anyak, t.) élve 1 törvényes fiu. Izr. (31-34 anyak, t.) élve 2 fiu, 2 leány-4. Született összesen 28 fiu, 24 leány-52 gyermek; mind élve. A halálozásokról egy kerületből még nem érkezett be a jelentés; így a halálozási kimutatást nem közölhetjük.

Esküvő. Tegnap esküdtök örök hűségget Józsa Lajos helybeli derék iparos, Miskolczy András kedves leányának Juliának.

Nyilvános köszönet. Hálás köszönetünket fejezzük ki mindazon jó barátoknak és ismerősöknek, általában a mélyen tisztelt közönségnek, a kik szeretett, felejthetetlen fiamnak néhai Lajos László cs. és kir. ten gersz altisztnak végtisztességtelén szivesek voltak megjelenni a részvétőknek nyilvánítása által mély fájdalomunkra enyhítő irt adtak Özv. Lajos Ignáczné és gyermekei.

Kéjtázás Konstantinápolyba. A husvéti ünnepek alkalmából a m. kir. állam vasutak városi menetjegy irodája f. é. április hó 20-án kéjtázást rendez Budap-stről Belg rád-Nis Söfián át Konstantinápolyba. Ezen kéjtázathoz kétféle jegyek fognak kiadatik s pedig oly jegyek, melyekkel a visszautazás is az előbb említett vonalonak át és olyanok, melyekkel a visszautazás Várna-Ruscsuk-Gyurgyevó-Predeal-Brassó-Kolozsváron át történik. Ezen jegyek ára beleértve a teljes ellátást a vasuton, Konstantinápolyig

és Konstantinápolyban 5 napi tartózkodás alatt, valamint az utóbbi emittett jegyeknél az ellátást Konstantinápolyból a hajón való utazás ideje alatt is, következő: az előbb említett jegyekért I. oszt. 174 frt. II. oszt. 149 III. oszt. 125 frt. az utóbbi jegyekért I. oszt. 200 frt. II. oszt. 155 frt. III. oszt. 130 frt. az az utközbeni ellátás miatt ebédli kocsi megy Konstantinápolyig. A vidéki résztvevők számára 50%-nyi menedíj kedvezmény engedélyeztetik. Jelentkezéseket m. kir. államvasutak menetjegy irodája bezárólag április 1-ig elfogad, hol programok is díjmentesen kaphatók. Debreczen, Telesi utca sarkán.

Meghívás. A debreczeni iparoskör által 1889-évi márczius 31-én vasárnap délután 3 órákor a kör helyiségében tartandó rendezés közgyűlésére Tárgysorozat: 1. A körnek újabb 3 évre leendő megalakulása, 2. Az évi költségvetés megállapítása, 3. Az elnökség, választmány, tisztviselők és számvizsgáló bizottság megválasztása, 4. Nétalán beadott indítványok tárgyalása. Kelt Debreczenben 1889 évi márczius hó 11-én. Szepessy Gusztáv elnök, Fábián Lajos titkár.

Ministeri köszönet. A vallás-és közoktatásiügyi miniszter: Sós Gábor hajdunánási ügyvédnek és volt orsz. képviselőnek, a ki a debreczeni ev. ref. főiskola számára 50.000 frt. a hajdunánási ev. ref. gimnázium számára pedig 30.000 frt. majd ismét 20.000 frt. alapítványt tett, a magyar tanügy érdekében tanusított több rendbeli, nagyszabású jótékonyaságáért köszönettel nyilvánította.

A gazdasági tanintézetek igazgatóinak értekezlete. A keszthelyi, debreczeni, kolozsmonostori és kassai tanintézetek igazgatói je lenleg a földmívelési minisztériumban értekezletre lettek egybe-híva, melynek főcélja az-hogy a gazdasági tanintézetekre nézve eze-lőtt két évvel kiadott szervezeti szabályok az időközben szerzett tapasztalatok nyomán véglegesen megállapítsanak. Mint a „N.” értesül ezen alkalmából az intézetekben a tananyagnak rendszeres megállapítását és a három tanévre való arányosabb elosztását tervezik, többek közt oly módon, hogy az első tanév, mely eddigelő inkább gyakorlati előkészületnek volt számvá, jövőre szintén több elméleti tantárgy — előadására használtas-ék föl.

Egyházi közgyűlés. Az ágost. hitv. ev. egyház várad utcazi imatermében f. évi márcz. 17-én, vasárnap d. e. 11 órakor egy házi közgyűlést tart, melyre az egyház tagjai tisztelettel meghívattak. Tárgy: Az ima ház terve és költségvetésének tárgyalása, mult évi számadás. Debreczen 1889 márt. 14 Az elnökség.

Nyilatkozatok. I. A „Debreczen” cz. lap tegnapi számában a tüntetésekről írva, azt is mondja, hogy alulírott a tanuló ifjuság felhívását erőszak-kal letéptette. Kijelentem, hogy a felhívást sem nem láttam, sem le nem írtam, sem sorsáról tudomással nem bírok. Tehát kénytelen vagyok az egész hirt valótlanáságnak és kohlománynak nyilvánítani. Debreczen, 1889. Márcz. 14.

Géresi Kálmán. II. A „Debreczeni Ellenőr” tegnapi számában a tegnapi esti utcazi tüntetésről szóló tudósításokban az állítatik, hogy a kollegiumi igazgatóság, bár tudomása volt a tervezésről, halgatásával mintegy beleegyezését adta a körmenet megtartásához; továbbá, hogy: a főiskola igazgatósága nagyon jól tudta, hogy kedden este a tüntetők számíthatnak az iparosiskolába járó tanoncokra és valószínűleg ezért nem akadályozta meg, hogy a tüntetés kedden este tartassék meg. Mindezon állításoknak és teltevéseknek semmiféle alapja nincsen.*

Tisztelettel kérem, sziveskedjék ezen nyilatkozatomat a „Debreczeni Ellenőr” mai számában közölni. Debreczen 1889 márcz. 14. Kész szolgálja Lászka Nándor főisk. akadémiai igazgató.

Színház. A „Szitakötő” ez érdekes és kedves vígjáték, mely első előadások olyan nagy sikert aratott szombaton kerül újra színre a czimszerében a betegségből felépült Margó Czéliával. A darab az Andorff ügy miatt némi szerep változások fog átesni, mely azonban csak előnyére szolgál.

Az Andorff-féle botrány városzerte élénk megbeszélést tárgyát kepezi, s mindenki

*) Közöljük ezen nyilatkozatot. Azonban a mi tudósításunknak ezen kifogásolt részét illeti: „az igazgatóság, bár tudomása volt a tervezésről, halgatásával mintegy beleegyezését adta a körmenet megtartásához”, — megjegyezzük, hogy ezen kifejezést az ifjuság szónakának férczérhetetlen szavai után írunk, melyeknek tartalma jól és biztosan emléksznünk rá, ugyanaz volt. — A másik megzafólt filozofusunk részint a szónok említett kijelentésére, részint pedig azon következtetésünkre alapított, hogy, ha már városzerte beszélték, a tervezett tüntetésről, úgy a kézfűléséről bizonyosan tudomásának kellett lenni a tekintetes igazgatóságnak is. — Epen ezen filozófus folytán óhajtottuk, hogy a kollegium nagyérdemű igazgatósága felhasználta volna tekintélyt, befolyását, esetleg törvényes hatáskörét, — hogy ezen ünnepléses tiltakozó körmenet kevésbé alkalmatlan időben tartassék meg.

a legnagyobb megütközéssel fordul el ezen színházi botrány hősétől. Általában helyeslik a szintársulat tagjainak egyhangulag hozott nemes elhatározását, s kétségtelen, hogy Andorff urat már a felháborodott közönség sem tűrné meg azon színpadon, mely ellen a legmélyebben megbotránkozott sértést követte el. Holnap a színházi törvényeszk fogja kimondani ítéletét, melyet azonban kár a vádlottnak megvárnia, tagtársai, a sajtó, és a közönség egyértelmű ítélete után.

A mára hirdett „Thurán Anna” Bartók Lajos drámája közbejött akadályok miatt elmarad és helyette „Váljunk el” Sardon kitűnő vigjátéka kerül színre Cyprienne szerepében Békési Rózsával.

USARNOM.

Válasz Lauka Gusztáv levelére.

Edes Gusztim! E vénségnek, mely magában is, mint vénség siralmas állapot, legfájdalmasabb oldala az, hogy naponta, egyenkint látjuk elhullani mellőlünk azokat, kik szívünkben lakoztak, kiket szerettünk, kik vissza szerettek, édes szülőink, kedves rokonaink, édes barátaink, jó pajtásaink vagy vig czimboráink valának; s végre a kinek még ha sokáig fog tartani e földi mulandóság, szomoruan elmondhatja Mikos Kelemené!

Egyedül hallgatom tenger mormogását Tenger habja telet futó szél zugását Egyedül, egyedül — — — — —

Es e szóban egyedül! rejlik a bu, fájdalom és vigasztalhatlanság.

Árván és egyedül! mondja Grise dis. „Egyszer csak azt olvassuk egymásról, hogy meghaltunk. Hogy egészen megfelekezzenek rólunk, azt nem hiszem, hanem hogy Epikuri és spektikus idősakunk valami nagyszerű panegyrisbe adjon kifejezést keresett fájdalomainak, azt sem hiszem, mert ez alatt az emberöltő alatt annyi nagy és nevezetes embert alkotott, hogy mi régiebbek, csak galagonya bokorként tűnnék fel, a bükkös rengetegben.”

Es aztán? Tudod Lord Byronnak Manfredje, kit én nagyra becsülök nem óhaj egyebet, mint feledni és elfelejtetni; Schoppenhauer pedig azzal vigasztal, hogy „Halálunk után lesznünk az, a mi voltunk születésünk előtt.”

De látom edes Gusztim, mi most komolykodunk mint Shakespeare két sírásója Hamletben: mind a kettő siralmasan bölesekedik, pedig mind a kettő komikus; mi is humoristák lennénk vagy mi? És Jeremiádotok szolozsmálunk. Vigabbat mondok én ennél neked.

Van nekem egy jó vén ember ismerősöm, közelebb áll a 90-hez, mint a 80-hoz, Epikur és Demokrit egy személyben, ezínikus mint egy városbeka és szatirikus, mint Pasquino a pupos szabó, jó szíve, de rossz mája van, a vér epével vegyesen lüktet ereiben, gorombán igazságos és gyöngéden kiméltelen, jó hazafi, de szigorú bírálója mások hazafiságának, négy vendéglőnek törzsvendége, szenvedélyes rajongással szereti a bort, utálja, gyűlöli a páinkát, nagy vadász, halász és madarász, minden vadnak utánozza a hangját, madaraknak énekét, rőtög mint a vaddisznó, bög mint a szarvas, vinnyog mint az őz, — csattog mint a fülemile, csiripol mint a pacirta, s pityapatyol, mint a fűrj, nagy antiszemita s ki nem állhatja Eötvös Károlyt, ez az öbete noirja.

Ma hal egy laboncz érzelmű ur Kolozs várt. összebeszélünk, hogy egyenként, külön külön tudatjuk az öreg urra halálát. Szokott asztala mellett a szokott időben kváterkázik a vén ember, hozzámegegnek s mondom: — István bácsi! meghalt K. — Sajnálom.

Bejön a másik s mondja: — István bácsi! meghalt K. — Tudom.

A harmadiknak már azt mondja: Nem bánom. A negyediknek: Jó tette. — Es az ötödiknek türelem vesztite: Hát a fene bánja. „Mi ilhetünk a sutban és még szerencse, ha naponként egy liter paszulyt nem kell megennünk, — hogy meghaljunk bánatunkban.”

Mondd te: ne bánisd a paszulyt kedves barátom, skofium étel az, sok szegény ember testi tápláléka szárazon és zűden, — irtózt a makktól, korpától és szamartóvístól, különben egyre megy, így vagy amogy, mert halálos betegségben mulik ki mindenki ez árnyék világból.

Sziveskedel meghívni hozzátok. De örömet mennék, Pap Simon barátunknak tett ígéretemet váltanám be, de a vén ember télviz időben őrizze a vacskát, olvassa a „Nemzet”-et, éltesse Tisztát, és irigyelje azokat, kik jó melegítőt tűz mellett, — a husos fazékból moslékolnak s ropogtatják a konczot. Azt mondd biztatóul, s okadatolással, hogy Torontál megyében népszerű vagyok, meg hisz oda, s még b anquettel is fenyegetsz ha tisztelkedem nálatok: én valaha népszerű voltam lóháton, karddal kezembem Bem alatt itthon, vagy Garibaldi alatt Olaszországban, mikor a hat vágás még telet tölem; banquettezem száraz máléval és nyers krumpli val; a diesőségéből, mely felettünk ragyogott, nekem is jutott egy sugár, lefeküdtem kötelességem teljesítésének megnyugtató érzetével,

s fölkeltem azon édes bizonytalanságban, hogy estére nem leszek-e én is egyike azon hősöknek, kik meghaltak a hazáért és szabadságért.

Sorsom másképen akarta; élek, firkálok egy egy tárczát, ültetek sok gyümölcsfát, aggódom hazám sorsa felett egész a busmagyarságig, s vigasztalom magam az irás számaival: v a n i t a t u m v a n i t a s!

Várom a tavaszt, tavasszal a kikeletet, lombos erdőt, zöld mezőt, virágos réteket, madarak dalát, vándor madarak repülését, a sergélyt, libuzót, barázdá billegetőt, golyát fecsét és a darukat, a szépen süto tavaszi napról az enyhe levegőt s akkor neki durálom magam s beállítok hozzád Pap Zsigra régi barátunkkal Nagybeskerekre, mint Bolond Istók Debreczenbe és iszunk egy sugárt b multak emlékére.

A viszontlátásig régi barátod Telesi Sándor.

Terményárak a debreczeni piacon.

1889. Márcz. 12-én.			
Egy m.-máza	felső, közép, alsó.		
Buza	7.00	6.90	6.80
Kétszeres	5.80	5.70	5.60
Rozs	4.70	4.60	4.50
Arpa	5.20	5.10	5.00
Zab	5.00	4.90	4.80
Uj tengeri	4.70	4.60	4.50
Köles	4.50	4.40	4.30
1 zsák Burgonya	80		
100 kl. szalonna	54.00	53.00	52.00
100 kl. háj	60.00	58.00	56.00

VASUT.

Debreczenből indul:	
B.-pest—N.-Váradi-é	d. e. 8 ó. 27 p.
„ „ „	d. e. 11 ó. 36 p.
„ „ „	este 10 ó. — p.
Szatmár felé	d. u. 3 ó. 49 p.
„ „ „	éjjel 3 ó. 37 p.
Kassa felé	reggel 6 ó. 31 p.
„ „ „	este 7 ó. 30 p.
Nánás felé:	m. á. v. indh. éjjel 5 ó. 50 p.
	d. u. 4 ó. — p.
vásártér	reggel 6 ó. 07 p.
	d. u. 4 ó. 19 p.

Debreczenbe érkez:	
Budapestről	éjk. éjjel 3 ó. 06 p.
„ „ „	d. u. 3 ó. 31 p.
„ „ „	este 7 ó. 19 p.
Szatmárról	d. e. 11 ó. 18 p.
„ „ „	este 9 ó. 35 p.
Kassáról	reggel 8 ó. 02 p.
„ „ „	este 9 ó. 11 p.
Nánásról:	vásártér reggel 7 ó. 59 p.
	este 8 ó. 43 p.
m. á. v. indh. reggel	8 ó. 07 p.
	este 8 ó. 52 p.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vértesi Arnold. Főmunkatárs: Kerezag Vilmos.

Kardos László

Debreczen, Czegléd-utca.

150 cm. nagyságu csikos Ripsz asztalterítő bojttal 1 frt.

150 cm. nagyságu gyapjuvirágos asztalterítő 3 frt 50 kr.

Szines flanel butor-törő 18 krtól 25-ig

Takarmanynak, vetni való

bükkönyt és zabot

óriási kerek Répa, LÓHERE és FRANCZIA LUCZERNA magvakát, szepességi borsó, lencse

szép citrom és veresbélű narancsot, kiváló finom kávékat.

Asztalosok és szobafestők részére mindenféle föld, és vegyelemez FESTÉKET, ENYVET, FIRNISZT és LACKOT,

előnyös ár és pontos kiszogálás mellett ajánl KOHN HENRIK

fióter, RANUNKEL-hely. Kiadó

egy utczai szoba előszobával. Értekezhetni nagyujteczán 1602. sz. a.

Értesítés.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, miután fiam külföldön tanulmányozta pályáját, több éveken keresztül nagyobb gyárakban működött és tapasztalatokat gyűjtött, hazahoztam, 2 éven keresztül már üzletemben mint üzletvezető működik, azon szerencsés helyzetben érzem magamat, hogy a

bádogos szakmába vágó bármilyen munkákat képes vagyok felvállalni.

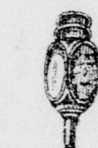
A tavaszi idény alkalmával van szerencsém a kert-gazdák figyelmébe ajánlani hernyózó lámpáimat, úgy kerti locsolóimat, továbbá fürdő készleteimet és mindenféle bádogos munkákat (készletben). Felvállalok mindenféle épület munkákat, ércnyomást és javítást úgy helyben és vidéken gyorsan és jutányos árakban.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri tisztelettel

Tóth Sándor

bádogos

Rózsátér, városház alatt.

Kész női ruha felöltőket,
gyermek köpenyeket,
gallérokot, jaquetteket legnagyobb választékban

mától kezdve

a Miklós-utczával szemben

bámulatos olcsó árakban

STERN IZIDOR

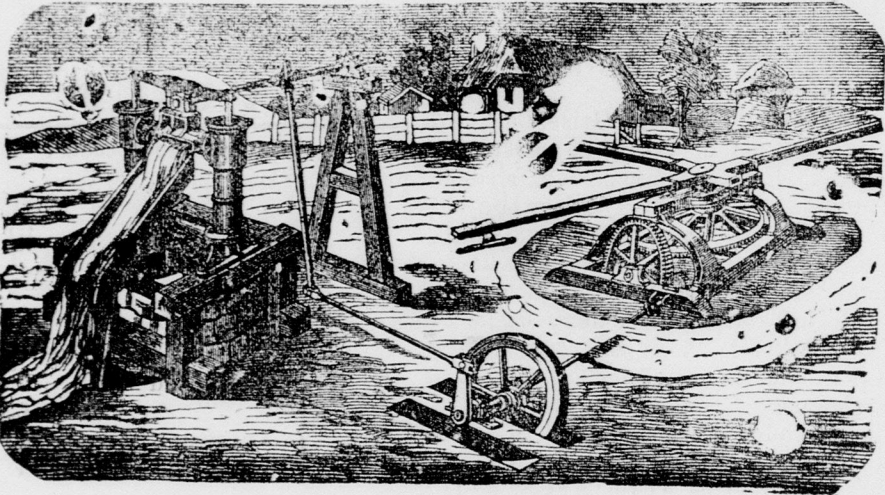
a megyeháza mellett.

Saját készítményű paplan gyári-raktár.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntődéje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokok és magánok részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

ÚJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

bábi meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek,

a legjutányosabb áron állíttatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESÍTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Debreczen, 1889. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában Széchenyi-utca SIMON-ház.